
Souhrnná teritoriální informace Togo

Zpracováno a aktualizováno zastupitelským úřadem ČR v Akkře (Ghana) ke dni 5.5.2020 5.
5. 2020 18:04

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

---

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled (s.2)
2. Zahraniční obchod a investice (s.7)
3. Vztahy země s EU (s.12)
4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR (s.15)
5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu (s.17)
6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu (s.18)
7. Kontakty (s.26)

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled

Togo je západoafrická země, která sdílí hranice s Beninem, Burkinou Faso a Ghanou. Má smíšenou ekonomiku, ve které se rozvíjí soukromý sektor, ale většina populace se silně spoléhá na komerční i samozásobitelské zemědělství, které poskytuje zaměstnání asi 60% pracovní síly. Přestože je země považována za jednu z nejchudších zemí na světě, má stále potenciál a nabízí příležitosti k investicím. Togo se těšilo období stabilního ekonomického růstu podporovaného politickou stabilitou a společným úsilím vlády o modernizaci obchodní infrastruktury země. Země dokončila ambiciózní rozsáhlý program zlepšení infrastruktury, včetně nových hlavních silnic, nového letištního terminálu a nového námořního přístavu. Míra reálného růstu HDP v roce 2016 činila 5,5%, ale v roce 2017 následovalo prudké zpomalení (4,4%) v důsledku sociopolitického napětí. V rámci programu rozšířeného úvěrového rámce MMF se ekonomika v letech 2018 a 2019 znovu zotavila a předpokládá se, že v roce 2020 bude pokračovat v tempu růstu. Odhaduje se, že ekonomický růst se zrychlil z 4,9% v roce 2018 na 5,3% v roce 2019. Tato pozitivní makroekonomická výkonnost byl však nepříznivě ovlivněn šířením COVID-19 po celém světě. Prognózy růstu pro rok 2020 byly revidovány z 5,5 procenta na 3 procenta. Mezi nejvýznamnější vývozy Toga patří cementové slínky, bavlna, nemleté přírodní fosforečnany vápenaté, hliník, pytle a sáčky, kosmetické výrobky, líčení a výrobky pro péči o pleť, zatímco jeho největší dovozy jsou ropné oleje, jiná léčiva ze směsných nebo nemísených produktů, motocykly, palmový olej a kapalné frakce a automobily. Togo je členem Hospodářského společenství západoafrických států (ECOWAS) a Západoafrické hospodářské a měnové unie (UEMOA). Je také signatářem africké kontinentální dohody o volném obchodu (AfCFTA)

Podkapitoly:

- 1.1. [Oficiální název státu, složení vlády](#)
- 1.2. [Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení \(vč. národnosti, náboženských skupin\)](#)
- 1.3. [Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let \(nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti\). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.](#)
- 1.4. [Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let](#)
- 1.5. [Platební bilance \(běžný, kapitálový, finanční účet\), devizové rezervy \(za posledních 5 let\), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba](#)
- 1.6. [Bankovní systém \(hlavní banky a pojišťovny\)](#)
- 1.7. [Daňový systém](#)

1.1 Oficiální název státu, složení vlády

Oficiální název státu: Tožská republika (République Togolaise)

Prezident: Esozimana Gnassingbé Eyadéma (znovuzvolen v dubnu 2015)

Složení vlády:

- **Premiér:** Komi Sélom Klassou
- **Ministr zahraničních věcí:** Robert Dussey
- [Aktuální složení vlády](#)

1.2 Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)

Počet obyvatel: 8,19 mil. (2019)

Průměrný roční přírůstek obyvatel: 2,45 %

Složení podle věkových skupin:

- 0 - 14 let: 39,73%
- 15 - 24 let: 19,03%
- 25 - 54 let: 33,26%
- 55 - 64 let: 4,42%
- nad 65 let: 3,57 %

Národnostní složení:

V zemi žije kolem 37 etnických skupin. Nejpočetnější jsou pouze dvě z nich jižní Ewe a severní Kabyé. Další (Ouatchi, Fon, Adja, Min, Cotocoli, Moba, Gourma, Akposso, Ana, Lamba, Ehoué, Bassari)

Náboženské složení:

- křesťané 39 %
- muslimové 28 %
- tradiční náboženství 33 %

1.3 Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.

Nominální HDP/obyvatele (USD)

2015	2016	2017	2018	2019
578	601	611	683	671

podle údajů IMF

Reálný růst HDP (v %)

2015	2016	2017	2018	2019
5,4	5,3	4,4	4,7	5,3

podle údajů IMF

Míra inflace (v %) podle indexu spotřebitel. cen

2015	2016	2017	2018	2019
1,8	2,1	-0,7	0,9	0,7

podle údajů IMF

Míra nezaměstnanosti (v %)

2015	2016	2017	2018	2019
6,81	6,79	6,81	1,85	1,67

podle údajů IMF

1.4 Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

	2015	2016	2017	2018	2019
Příjmy	24,9	25,1	27,2	24,5	23,4
Výdaje	30,2	29,9	31,72	29,0	24,5
Saldo	-5,3	-4,7	-4,5	-4,5	-0,9

Údaje jsou v % HDP

Zdroj: African Economic Outlook

1.5 Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba

Stav běžného účtu

2015	2016	2017	2018	2019
-0,29	-0,36	-0,39	-0,4	-0,14

Údaje v mld. USD, Zdroj: IMF

Veřejný dluh (v % HDP)

2015	2016	2017	2018	2019
62,3	63,2	71,4	72	70,9

podle údajů IMF

Mezinárodní rezervy včetně zlata (v mil. USD)

2015	2016	2017	2018	2019
574,0	647,6	820	130	105

podle údajů WDI, World Development Indicators

1.6 Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

Togo bylo v minulosti nazýváno „Švýcarskem Afriky“. Původně dobrá bankovní soustava, ale začala postupem času upadat. Minimální kapitál pro vstup do bankovního sektoru v Togu a dalších zemích pod kontrolou centrální banky západoafrických států je 20 mil. USD.

V zemi operují následující bankovní instituce:

- Financial Bank Togo
- Banque Sahélo-Saharienne pour l'Investissement et le Commerce
- Banque Atlantique Togo
- Banque Régionale de Solidarité
- Banque Togolaise pour le Commerce et l'Industrie
- Banque Internationale pour l'Afrique au Togo
- Ecobank Togo
- Société Inter-Africaine de Banque
- Union Togolaise de Banque
- Banque Togolaise de Développement

Lomé bylo také zvoleno za sídlo pro ECOWAS Bank for Investment and Development.

V Togu existuje 9 pojišťoven. Jsou zapojeni do pojištění IARDT i do životního pojištění. Jedná se zejména o:

- Allianz Insurance Togo
- neficial Life Insurance - Togo
- CICA RE
- Togolese Group of IARDT-Insurances (TG C2A IARDT-I)
- Togolese Group of Life -Insurances(TG C2A IL)
- NSIA TOGO
- TOGO-Life Union of Insurances (TLUF) and(TUI-IARDT)
- COLINA-VIE
- AGF TOGO
- FIDELIA Insurances

1.7 Daňový systém

Od roku 2014 je **Togo Revenue Authority** jediným úřadem pro výběr daní v Togu s větší autonomií než ministerstva. Jedná se o první pokus o sjednocení celních a daňových služeb mezi 14 zeměmi náležícími mezi frankofonní zónu používající západoafrický frank (West African Economic and Monetary Union) a společenství ekonomik centrální Afriky (Central African Economic and Monetary Community).

Daň z příjmu je progresivní a kolísá od 7% do 35% s tím, že prvních XOF 900 000 je od daně oprostěno. Pokud roční příjem překročí částku XOF 15 million, použije se k výpočtu daně z příjmu následující vzorec = (zdanitelný příjem po

---

odečtu XOF 15 000 000) * 0.35 + XOF 3,017 000 XOF. Nerezidentní obyvatelé, kteří stráví v Togu více než 6 měsíců během fiskálního roku mají stejnou povinnost platit daně jako rezidentní obyvatelé.

Další podrobnosti o daňovém systému Toga naleznete: [Togo - tax rates](#)

2. Zahraniční obchod a investice

Hlavním tahounem hospodářského růstu Toga je zemědělská produkce (jak komerční tak i soukromá), která představuje téměř polovinu HDP země a přes 60% její zaměstnanosti. Kakao, káva a bavlna generují okolo 40% příjmů z exportu s tím, že bavlna je nejdůležitější tržní plodinou exportu. Obchodní politika Toga je z velké části určována regionálními dohodami v rámci ECOWAS (Economic Community of West African States) a WAEMU. V roce 2018 Togo vyvezlo zboží za 1 1055 milionů USD a dovezlo 2 095 milionů USD, což mělo za následek zápornou obchodní bilanci 990 milionů USD. Mezi nejvýznamnější vývozy Toga patří cementové slínky, bavlna, kakao, nemleté přírodní fosforečnany vápenaté, hliník, pytle a sáčky, kosmetické výrobky, kosmetické výrobky a výrobky pro péči o pleť, zatímco jeho největší dovozy jsou ropné oleje, další léčiva ze směsných nebo nemísených produktů, motocykly, palmový olej a kapalné frakce a automobily. Nejvýznamnější vývozní destinace Toga jsou Burkina Faso (17,9%), Benin (14,3%), Ghana (7,6%), Niger (6,4%), Indie 6,1%) a další (47,7%), zatímco jeho dovozní původ zahrnuje Evropskou unii 30,9 %, Čína (19,6%), Japonsko (5,1%) Ghana (4,1%) Indie (3,6%) a další (36,7%).

V květnu 2019 přijala togská vláda návrh zákona o novém investování. Tímto krokem byl ustanoven zákonný investiční rámec, aby se země stala přitažlivější pro investory a aby bylo dosaženo silného a robustního hospodářského růstu, posílení tvorby pracovních míst a bohatství na hospodářské a sociální úrovni. I přes postupné otevírání se světovému trhu jsou investice povoleny pouze v určitých odvětvích. Podle Světové investiční zprávy UNCTAD 2019 se příliv investic zvýšil z 88 milionů USD v roce 2017 na 102 milionů USD v roce 2018. Zahraniční vlastnictví půdy je omezené a kapitálové transakce podléhají státní kontrole nebo schválení. Příliv investic do Toga byl v posledních letech poměrně slabý a nestabilní. Většina investic se zaměřuje na primární sektor (fosfát, bavlna, káva atd.) A terciární sektor (přístavní infrastruktura). Hlavními investory jsou Francie, Kanada a Brazílie. Togo zavedlo strategii digitalizace a automatizace postupů při platbách daní a zakládání podniků. Reformy také zahrnují zavedení jediného místa pro investice, snížení minimálního kapitálu pro založení společnosti a také snížení nákladů na získání stavebního povolení. Togo bylo v roce 2020 ve světové zprávě Doing Business Report Světové banky zařazeno na 97. místo na světě. To představuje významné zlepšení od vydání 2019, kdy byla země zařazena na 137. místo.

Podkapitoly:

- 2.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo
- 2.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU
- 2.3. Komoditní struktura
- 2.4. Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)
- 2.5. Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)
- 2.6. Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

2.1 Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo

Obchodní bilance

	2015	2016	2017	2018	2019
export	863,8	927,7	417,3	801,3	N/A
import	2 046,3	2 038,2	665,2	2 018,7	N/A
obchodní bilance	-1 182,5	-1 110,5	-247,9	-1 217,27	N/A

uváděné údaje jsou v mil. USD

Zdroj: TRADING ECONOMICS, MMF

2.2 Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

Togo je zakládajícím členem ECOWAS. Protokoly o zahájení práce společenství ECOWAS byly podepsány v Lomé, hlavním městě Toga, dne 5. listopadu 1976. Banka ECOWAS pro investice a rozvoj (EBID) sídlí také v hlavním městě Toga. V červnu roku 2017 byl tožský prezident Faure Gnassingbe jmenován novým předsedou Hospodářské komunity západoafrických států (ECOWAS).

EU a Hospodářské společenství států západní Afriky (ECOWAS) jsou hlavními ekonomickými partnery Toga, pokud jde o vývoz a dovoz. Západní Afrika představuje 40% všech výměn mezi EU a regiony Afriky, Karibiku a Tichomoří (AKT). Jako člen nejméně rozvinutých zemí má Togo zvláštní obchodní režim udělený 50 nejméně rozvinutým zemím na seznamu OSN. Toto zvláštní opatření "Vše kromě zbraní" (EBA), které se vztahuje na Togo, je iniciativou, kterou jednostranně poskytla EU nejméně rozvinutým zemím. Jedná se o část celkového systému preferencí, který EU poskytuje rozvojovým zemím.

V rámci národního indikativního programu pro období 2014-2020 (RIP), který je financován 11. evropským fondem pro rozvoj a spolupráci mezi tožskou republikou a EU (FED), je jedním ze strategických cílů podpora tožské vlády při prosazování strategie rozvoje země a podpory zaměstnanosti (SCAPE 2013-2017).

Pro Togo, které neprofituje z mezinárodní spolupráce přibližně 14 let, s obtížnou sociálně-ekonomickou situací, je nesmírně důležité, aby bylo možné co nejvíce využít dohody o hospodářském partnerství (EPA) jako hnací síly pro rozvoj. Prostřednictvím EPA schválené v červenci 2014 mezi západní Afrikou a EU bude Togo moci využít celé řady možností k posilování a modernizaci kapacit svých průmyslových odvětví. Dohoda o hospodářském partnerství mezi EU a západní Afrikou se týká 16 zemí západní Afriky (Benin, Burkina Faso, Kapverdy, Gambie, Ghana, Guinea, Guinea-Bissau, Pobřeží slonoviny, Libérie, Mali, Mauritánie, Niger, Senegal, Sierra Leone a Togo), ECOWAS a Západoafrická hospodářská a měnová unie (WAEMU). Bude se řídit veškeré obchodní a obchodní vztahy mezi EU a Togo.

Rozvojový program EPA (EPADP) se zaměřuje na pomoc regionu západní Afriky vybudováním konkurenceschopného a stabilizovaného regionálního hospodářství, které je integrováno do globální ekonomiky. Umožňuje financování podpůrných opatření APE v pěti intervenčních liniích, zejména v oblasti diverzifikace a podpory výrobních kapacit, rozvoje obchodu v rámci regionu a posílení vnitrostátních a regionálních obchodních infrastruktur. Tato opatření na modernizaci umožní soukromému sektoru těžit z přístupu na evropský trh a čelit konkurenci. EU tento program podporuje nejméně 6,5 miliardy EUR.

2.3 Komoditní struktura

Exportní komodity:

- fosfáty
- Zlato
- bavlna
- manufaktura
- káva
- živá zvířata

Dovozové komodity:

- Palivo
- Vozidla
-

Plasty

- strojní zařízení
- ostatní investiční celky
- Energie
- Potraviny

Hlavními obchodními partnery jsou:

- Benin
- Burkina Faso
- Pobřeží slonoviny
- Niger
- Francie
- Mali
- Ghana
- Belgie
- Gabon
- Kamerun
- Španělsko
- Senegal

2.4 Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)

V roce 1991 zřídila vláda Togo procesně-exportní zónu (**EPZ**) nebo také zónu volného obchodu, místně nazývanou SAZOF. Má rozlohu 107 ha a nachází se podél přístavu. Zóna přilákala 62 firem a zaměstnává více než 12 000 lidí. Ke konci roku 2016 měla obchodní zóna řadu 62 provozujících společností a do zóny bylo instalováno 29 společností. Typologie je velmi rozmanitá a týká se odvětví: potravinářství, potravinářství, agroprůmyslového plasty, farmaceutického průmyslu, kovu, zahradnictví, oděvů a syntetických vlasů, kosmetiky a služeb.

Firmy, které získaly status společnosti v EPZ, mají následující výhody:

- výjimka, v průběhu životního cyklu společnosti, od placení všech daní a cel při dovozu závodů, zařízení surovin a spotřebního materiálu;
- výjimka na placení všech daní a cel na export zboží, které bylo vyrobeno uvnitř EPZ;
- 50% snížení daní a cel na služební vozidla;
- 0% daně na daň z příjmu pro prvních 10 let a 15% daň z příjmu od 11. roku schválení statutu firmy ve volné zóně;
- 2% daň ze mzdy po dobu životnosti firmy

Výhodou této zóny jsou také méně restriktivní podmínky pracovního kodexu a povolení vlastnit devizový účet. Dle zákona musí firmy v této zóně prioritně zaměstnávat tožské zaměstnance a po pěti letech nemůže počet zahraničních zaměstnanců přesáhnout 20% pracovní síly nebo profesní kategorie. Firmy v zóně mohou se souhlasem vlády prodat až 20% produkce v Togu.

2.5 Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

I přes postupné otevírání globálního trhu jsou přímé zahraniční investice (PZI) povoleny pouze v určitých odvětvích. Podle zprávy UNCTAD World Investment Report 2018 se příliv přímých zahraničních investic mezi lety 2016 a 2017 zvýšil z -46 mil. USD na 146 mil. USD. V letech 2010 až 2017 vzrostly zásoby FDI z 565 mil. USD na 1 832 mil. USD. PZI představovaly 39,7% HDP Toga. Zahraniční vlastnictví půdy je omezeno a kapitálové transakce podléhají vládní kontrole nebo schválení.

Příliv přímých zahraničních investic v Togu je v posledních letech zvláště slabý a nestabilní. Zlepšení podnikatelského prostředí a zahájení projektů výstavby elektráren by mělo v následujících letech usnadnit růst přímých zahraničních investic. Togo má zónu volného obchodu, která přilákala 62 společností a zaměstnává více než 12 000 lidí. Kromě toho země přijala v únoru 2017 nový důlní zákoník, který sladí místní normy s normami UEMOA (Hospodářská a měnová unie střední Afriky). Francouzská skupina Bolloré investovala do výstavby třetího přístaviště v přístavu Lomé. Sektory, které přitahují nejvíce zahraničních investic, jsou fosfáty, bavlna, infrastruktura, káva a kakao. Hlavními investory jsou Francie, Kanada a Brazílie.

Togo je 137. ekonomika v celosvětovém měřítku a 21. v Africe v r. 2019 dle Doing Business, zatímco v roce 2018 bylo na 156. místě na světě a 31. na kontinentu. Tento silný výkon je výsledkem různých reforem nastavených na přilákání investic. Většina investic je zaměřena na primární sektor (fosfát, bavlna atd.) a terciární sektor (přístavní infrastruktura). Togo zavedlo strategii digitalizace a automatizace postupů placení daní a zakládání podniků. Reformy zahrnují také zavedení jediného okna pro investice, snížení minimálního kapitálu pro založení společnosti a snížení nákladů na získání stavebního povolení. Země zlepšila monitorování a regulaci výpadků elektřiny zaznamenáváním údajů o ročním indexu průměrné doby výpadku systému (SAIDI) a indexu průměrného přerušení provozu systému (SAIFI). Náklady na elektřinu byly také sníženy o nižší částku, kterou účtuje nástroj za venkovní práci, a bezpečnostní záloha za nové připojení. Je však třeba vyvinout mnoho úsilí, aby se přilákaly přímé zahraniční investice do více odvětví.

Tožská vláda také zkoumá možnost vybudování plovoucího ostrova s cílem odklonit část dopravy z přístavu v Lomé, projekt, který by vyžadoval investice ve výši 2,6 miliardy dolarů. Navíc, zatímco oficiální rozvojová pomoc pro Togo klesá, vláda v květnu 2016 oznámila, že má v úmyslu vyvíjet nové projekty prostřednictvím partnerství veřejného a soukromého sektoru (PPP), které by mohly přilákat nové PZI.

Země zlepšila přístup k půjčkám vytvořením úvěrového úřadu, ale v této oblasti je stále prostor pro zlepšení. Pokud chce Togo získat pozice v tomto žebříčku a zlepšit své podnikatelské prostředí, musí se také zaměřit na ochranu menšinových investorů, plnění smluv, řešení problémů spojených s platební neschopností a zjednodušení systému placení daní. Přístup k nemovitostem a stavebním povolením je často dlouhý a nákladný.

2.6 Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Zákonné podmínky jsou naoko liberální, nicméně investice komplikuje značná míra korupce, přítomná na všech úrovních rozhodování.

Více informací [zde](#)

Proč investovat v Togu:

- Togo má obrovský ekonomický a lidský potenciál
- Prostředí přátelské pro investory
- Stabilní měna
- Mír, politická stabilita a dobrá geografická poloha
- Členství v regionálních hospodářských organizacích, jako je WAEMU a ECOWAS
- Investice do přístavních, letištních a dalších infrastruktur
- Dostupnost kvalifikované pracovní síly
- Dostupnost ICT společností
- Dostupnost celoplošného optického vlákna pro propojení podniků na místní i mezinárodní úrovni

Kromě reforem v oblasti obchodu, které mají stimulovat a chránit zahraniční investice, se úsilí vlády Toga zaměřuje na:

-
- Další strukturální reformy doporučené Strategii pro urychlený růst a podporu zaměstnanosti (SCAPE), zejména v oblasti řízení státních zdrojů
  - Urychlení provádění PNIASA, základní zemědělské strategie, která by měla přispět k pokročilejší mechanizaci zemědělství a zpracování zemědělských produktů na místní úrovni
  - Posílení silniční infrastruktury, včetně rekonstrukce silničního okruhu č. 1 a sekundárních silnic, jakož i podávacích silnic pro přepravu zemědělské produkce
  - Tvorba místních zemědělských zařízení
  - Železniční tratě v zázemí a nový projekt výstavby suchého přístavního terminálu
  - Projekt výstavby 5 000 ubytovacích zařízení, který by pomohl populaci v oblasti bydlení
  - Rehabilitace veřejných hotelů a výstavba nových čtyř a pětihvězdičkových hotelů do roku 2030
  - Rehabilitace národních parků Fazao a Keran a rozvoj muzeí a turistických míst, jako je dům otroků Agbodrafo, lokalita Koutammakou v prefektuře Keran atd.).

3. Vztahy země s EU

V rámci národního indikativního programu pro období 2014-2020 (RIP), který je financován 11. evropským fondem pro rozvoj a spolupráci mezi tožskou republikou a EU (FED), je jedním ze strategických cílů podpora tožské vlády při prosazování strategie rozvoje země a podpory zaměstnanosti (SCAPE 2013-2017).

Pro Togo, které neprofituje z mezinárodní spolupráce přibližně 14 let, s obtížnou sociálně-ekonomickou situací, je nesmírně důležité, aby bylo možné co nejvíce využít dohody o hospodářském partnerství (EPA) jako hnací síly pro rozvoj. Prostřednictvím EPA schválené v červenci 2014 mezi západní Afrikou a EU bude Togo moci využít celé řady možností k posilování a modernizaci kapacit svých průmyslových odvětví. Dohoda o hospodářském partnerství mezi EU a západní Afrikou se týká 16 zemí západní Afriky (Benin, Burkina Faso, Kapverdy, Gambie, Ghana, Guinea, Guinea-Bissau, Pobřeží slonoviny, Libérie, Mali, Mauritánie, Niger, Senegal, Sierra Leone a Togo), ECOWAS a Západoafrická hospodářská a měnová unie (WAEMU). Bude se řídit veškeré obchodní a obchodní vztahy mezi EU a Togo.

Rozvojový program EPA (EPADP) se zaměřuje na pomoc regionu západní Afriky vybudováním konkurenceschopného a stabilizovaného regionálního hospodářství, které je integrováno do globální ekonomiky. Umožňuje financování podpůrných opatření APE v pěti intervenčních liniích, zejména v oblasti diverzifikace a podpory výrobních kapacit, rozvoje obchodu v rámci regionu a posílení vnitrostátních a regionálních obchodních infrastruktur. Tato opatření na modernizaci umožní soukromému sektoru těžit z přístupu na evropský trh a čelit konkurenci. EU tento program podporuje nejméně 6,5 miliardy EUR.

Dále Evropská unie (EU) oznámila, že v letech 2019–2020 poskytne státní pokladně Togo 33 milionů EUR (přibližně 21,6 miliardy XOF). Z této částky by mělo být na rok 2019 vyplaceno 17 milionů EUR. Celkově bude grant podporovat vládu při provádění reforem týkajících se řízení veřejných financí, decentralizační strategie, zlepšování podnikatelského klimatu a národního statistického systému.

Podkapitoly:

- 3.1. [Zastoupení EU v zemi](#)
- 3.2. [Obchodní vztahy země s EU](#)
- 3.3. [Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU](#)

3.1 Zastoupení EU v zemi

Délégation de l'Union Européenne auprès de la République Togolaise

Cité OUA - BP 1657 - LOME (TOGO)

Tel: (228) 22.53.60.00

Fax: (228) 22.26.57.20

Email: DELEGATION-TOGO@eeas.europa.eu

3.2 Obchodní vztahy země s EU

Zahraniční obchod se zeměmi EU v posledních 5 letech je uveden v následující tabulce:

Rok	EU Import z Toga	EU Export do Toga
2015	73	3 849
2016	105	2 583
2017	81	2 757
2018	83	3 447
2019	187	2 300

všechny údaje jsou v mil. EUR, zdroj: EU delegation in Togo

Dovoz ze zemí EU činí 20,5% celk.importu:

- Francie
- Nizozemsko
- Belgie
- Německo
- Španělsko

Export do zemí EU činí 7,3 % celk.exportu:

- Belgie
- Francie
- Nizozemsko
- Španělsko

3.3 Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

Rozvojová spolupráce EU s Togou se uskutečňuje ve třech rámcích: bilaterální EU-Togo Corporation prostřednictvím "národního orientačního programu" (NIP); regionální programy pro západní Afriku, které rovněž prospívají Togu prostřednictvím "regionálního orientačního programu" (RIP); a nakonec "tematické" programy, které umožňují cílené akce v konkrétních oblastech.

V rámci **národního indikativního programu pro období 2014-2020 (RIP), který je financován 11. evropským fondem pro rozvoj a spolupráci mezi tožskou republikou a EU (FED)**, je jedním ze strategických cílů podpora tožské vlády při prosazování strategie rozvoje země a podpory zaměstnanosti (SCAPE 2013-2017). Přidělená částka činí 216 milionů EUR v rámci 11. FED což je zvýšení o více než 70% ve srovnání s obdobím 2009-2013.

Sektory a finanční přehled 11. FED (orientační údaje): 2015-2020

- Státní / bezpečnostní konsolidace: 100 milionů EUR (46%)
- Voda a hygiena: 73 milionů EUR (34%)
- Energie: 30 milionů EUR (14%)
- Podpora technického zařízení / Autorizace: 13 milionů EUR (6%)

Mimo těchto sektorů je plánována podpora občanské společnosti, která by jí umožnila plně se podílet na rozvojových politikách země, se zvláštním zaměřením na mládež, národní smíření a demokratické hodnoty.

Pro Togo, které neprofituje z mezinárodní spolupráce přibližně 14 let, s obtížnou sociálně-ekonomickou situací, je nesmírně důležité, aby bylo možné co nejvíce využít **dohody o hospodářském partnerství (EPA)** jako hnací síly pro rozvoj. Prostřednictvím EPA schválené v červenci 2014 mezi západní Afrikou a EU bude Togo moci využít celé řady

---

možností k posilování a modernizaci kapacit svých průmyslových odvětví.

Rozvojový program EPA (EPADP) se zaměřuje na pomoc regionu západní Afriky vybudováním konkurenceschopného a stabilizovaného regionálního hospodářství, které je integrováno do globální ekonomiky. Umožňuje financování podpůrných opatření APE v pěti intervenčních liniích, zejména v oblasti diverzifikace a podpory výrobních kapacit, rozvoje obchodu v rámci regionu a posílení vnitrostátních a regionálních obchodních infrastruktur. Tato opatření na modernizaci umožní soukromému sektoru těžit z přístupu na evropský trh a čelit konkurenci. EU tento program podporuje nejméně 6,5 miliardy EUR.

Dalším linií je podpora organizací občanské společnosti prostřednictvím projektů, jako je **Pascrena** nebo prostřednictvím **Evropského nástroje pro demokracii a lidská práva (EIDHR)**, s cílem podpořit jejich činnost a posílit své kapacity.

4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

ZÚ Akkra eviduje aktivity čs. firem pouze v obranném sektoru s cílem podílet se na obnově a údržbě vojenské techniky tožských ozbrojených sil.

Podkapitoly:

- 4.1. [Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let](#)
- 4.2. [10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu](#)
- 4.3. [Vzájemná výměna v oblasti služeb](#)
- 4.4. [České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce](#)
- 4.5. [Smluvní základna mezi oběma státy](#)
- 4.6. [Zahraniční rozvojová spolupráce](#)

4.1 Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let

	2015	2016	2017	2018	2019
Vývoz z ČR do Toga	4 847	4 693	3 850	2 931	3 517
Dovoz do ČR z Toga	66	135	634	677	113
Bilance	4 781	4 548	3 216	2 254	3 404

údaje v tisících USD, zdroj: Český statistický úřad

4.2 10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu

Vývoz ČR do Toga v roce 2019 podle skupin zboží dle mezinárodní klasifikace

Kód zboží	Název zboží	Stat. hodnota CZK (tis.)
52	Bavlněné tkaniny	33 294
21	Bezpečné holicí čepelky10	10 688
84	Processorové jednotky	10 328
40	Nové pneumatiky z kaučuku	8 332
84	Diskové jednotky s pevným diskem	2 918

Dovoz ČR z Toga v roce 2019 podle skupin zboží dle mezinárodní klasifikace

Kód zboží	Název zboží	Stat. hodnota CZK (tis.)
08	Kešu ořechy	1 556
01	Živí plazi	331
08	Ananas	203
01	Živá zvířata	120
89	Vývěvy	118

Zdroj: Český statistický úřad

4.3 Vzájemná výměna v oblasti služeb

ZÚ Akkra neneviduje žádné záznamy o výměně služeb mezi Togo a ČR.

4.4 České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

RALLTER PLUS s.r.o. je česká rodinná firma, specializující se zejména na dovoz teakového dřeva ze Západní Afriky a dalšího sortimentu s tím souvisejícího. Vzhledem ke dlouhodobým kontaktům, v řádu desítek let, také poskytuje poradenství a zastupování firem na Africkém kontinentu.

ZÚ Akkra také eviduje snahy českých zbrojařských firem o dodávky nové či repasované vojenské techniky, o kontrakty na údržbu a generálku této techniky a o dodávky náhradních dílů. V roce 2018 nabízely české firmy také vakcinaci hospodářských zvířat a prostředky na přeměnu užitkové vody na pitnou

4.5 Smluvní základna mezi oběma státy

Jediná Kulturní dohoda mezi Československou socialistickou republikou a vládou Republiky Togo z roku 1984, byla ukončena v roce 1993. V současnosti nejsou v jednání žádné mezivládní dohody.

4.6 Zahraniční rozvojová spolupráce

V roce 2019 nenevidoval ZÚ Akkra v Togu žádnou rozvojovou spolupráci ani malý lokální projekt.

5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu

Jako nejvhodnějšími investičními příležitostmi pro české podniky jsou následující průmyslové obory:

- **zemědělství** - zpracování potravin; zpracování masa, zpracování kávových bobů a zpracování ryb
- **turistika** - privatizace státem vlastněných hotelů, stavba 5* hotelu v Lomé, stavba hotelových resortů
- **důlní průmysl** - generátory el.energie, chemikálie, těžební zařízení

Další případné příležitosti lze nalézt na portálu businessinfo: [mapa oborových příležitostí Togo](#)

Podkapitoly:

5.1. [Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty](#)

5.2. [Kalendář akcí](#)

5.1 Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

Vláda sice dlouhodobě hovoří o privatizaci státních rozvodných sítí elektřiny, i státních finančních institucí a dolů, ve skutečnosti ji však neustále odkládá. V Togu není prozatím dobré klima pro investice.

Sektory, které přitahují nejvíce zahraničních investic, jsou fosfáty, bavlna, infrastruktura, káva a kakao.

Zemědělství zůstává základem celého hospodářství, nicméně chybí zpracovatelský průmysl přebytků úrody ovoce a zeleniny. Perspektivními položkami pro čs. podniky je **export průmyslových celků** - skladovací haly, sušičky, linky na zpracování ovoce, balírny, třídírny aj. Stejná potřeba je v rybářském průmyslu, kde v důsledku chybějící technologie zpracování masa (konzervárny), Togo vyváží ryby a mořské plody pouze v mraženém stavu. Je ale nutno podotknout, že český investor musí počítat s plným finančním pokrytím své investice, vládní instituce jsou schopny zajistit maximálně vládní garance s odloženou splatností.

5.2 Kalendář akcí

Odkaz na web stranu, kde je přehled nejdůležitějších business podniků: [zde](#)

6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Trhy jako je v současné době západní Afrika přitahují buď investory počítající s relativně vysokou mírou rizika, kapitálově silné velké mezinárodní společnosti, které si chtějí budovat strategické pozice pro budoucnost, anebo společnosti, které mají dlouholeté, zkušeností prověřené lokální partnery. Znalost místních podmínek může být někdy klíčová.

Trh v Togu přináší některé zvláštní nároky, jakými mohou být například nezvyklé klimatické podmínky, prašné prostředí, vysoká míra administrativy při dovozu; nedostatečně rozvinutá infrastruktura; nízká vymahatelnost práva a tvrdá cenová konkurence zboží nejen asijského, ale také jihoafrického, brazilského a tureckého. Vstup na ivorijský trh by měl být rozhodnutím, učiněným s vědomím toho, že africký čas plyne trochu jiným tempem než evropský a některé kroky se proto mohou zúročit až v delší perspektivě.

Spolehlivý lokální partner nebo zástupce zde může být rozhodující výhodou. Ve všech případech a zejména tehdy, pokud vás partner kontaktuje sám, se doporučuje jeho důkladné prověření. S tím může v první fázi pomoci honorární konzul ČR v Lomé, který zjistí, zda tyto společnosti alespoň reálně existují a nejedná se jen o další trik internetových podvodníků. Ani tehdy, pokud partner obtojí v tomto prvním kole, není zdaleka ještě vyhráno. I společnost, která existuje může být různě spolehlivá a může do partnerství vkládat různě reálná očekávání. Je proto nutné prověřit, zda a do jaké míry má partner skutečnou zkušenost s prací pro mezinárodní společnosti, zda je eventuelně schopen poskytnout hodnověrné reference. Je nutné ověřit, zda má skutečně vykazovanou praxi a znalosti místní situace a dovozních i vývozních předpisů.

Pokud produkt vyžaduje následnou zákaznickou péči a služby, je nezbytně nutné na místě zjistit jakou infrastrukturu má k dispozici a na jaké úrovni bude schopen služby poskytovat. Doporučujeme také prověřit úvěrovou historii a finanční situaci potenciálního partnera. To je možné například ve spolupráci se specializovanými agenturami, které takové služby poskytují.

Doporučujeme budovat spolupráci od malých zakázek, které mohou prověřit důvěryhodnost a schopnosti s minimálním rizikem. Tam, kde to není zcela možné se pak doporučuje delší přítomnost na místě, která umožní zjistit jak se bude partner reálně chovat a také umožní prověřit různé reference. V některých případech může být obtížné najít exkluzivního zástupce, protože většina zástupců prodává několik různých produktů.

Jazyk:

Francouzština je oficiálním jazykem Toga. Obchodní korespondence, katalogy a reklamní materiály připravené ve francouzštině jsou nezbytné pro to, aby byli potenciálními kupci snadno srozuměni. Vizuální vizitky nebo "vizitky" jsou široce používány. Obchodníci běžně používají název své firmy a jejich název je přeložen do francouzštiny. Pokud hostitelé nemluví anglicky, je důležité mít tlumočníka, který mluví francouzsky.

Podkapitoly:

- 6.1. Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej
- 6.2. Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu
- 6.3. Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku
- 6.4. Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu
- 6.5. Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 6.6. Trh veřejných zakázek
- 6.7. Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka
- 6.8. Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba
- 6.9. Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)

6.10. Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

6.11. Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

6.1 Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Situace v Togu je pro české vývozce komplikovaná z mnoha důvodů. Vedle faktorů, působících ve všech zemích oblasti (extrémně nízká kupní síla, geografická vzdálenost, pracnost případu, nedůvěra v serióznost partnera, korupce...) existují i specifické faktory jako např. orientace na tradiční (především čínské a francouzské) dodavatele a neexistence smluvní základny. Navázání vztahu s místním **spolehlivým** partnerem (dovozcem, distributorem, zástupcem) je základní podmínkou úspěšného obchodu. V případě zájmu doporučujeme kontaktovat honorárního konzula ČR v Togu.

Několik odkazů na **databáze potenciálních prodejců a distributorů** zboží:

- [globaltrade - Togo](#)
- www.yellowpagesofafrica.com
- www.listcompany.org

Uvádíme také jméno agentury pro finanční hodnocení a úvěrovou historii "potenciálního partnera":

- CreditInfo - volo.creditinfo.com

6.2 Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu

Od roku 2014 je Togo Revenue Authority (OTR) odpovědný za výběr daní, odvodů a cel. Všechny dovozní doklady musí být agentovi předány 2 týdny před příchodem zásilky, aby bylo možné získat bezcelní platbu.

Pro celní odbavení zboží jsou požadovány tyto dokumenty:

- faktura
- balicí list
- nákladový list
- elektronická zásilka pro sledování nákladu (BESC)
- a osvědčení o ověření vydané společností odpovědnou za kontrolu zboží na místě určení
- případně mohou být vyžadovány další dokumenty, jako je osvědčení o původu nebo hygienické nebo rostlinolékařské osvědčení

Jediné **podací místo pro zahraniční obchod** (GUCE) funguje od června 2014. Jedná se o bezpapírovou platformu, která propojuje všechny instituce zapojené do zahraničních obchodních transakcí, prostřednictvím kterých mohou uživatelé pro své zboží plnit dovozní, vývozní, tranzitní nebo překládací formality. Konzorcium (BIVAC Veritas Bureau a SOGET) založilo společnost GUCE a provozuje ji na základě koncesní smlouvy na dobu deseti let.

- Pokud je odesílatelem Diplomat, neexistuje žádná daň za předpokladu, že je získáno osvobození od daní a daní z Ministerstva zahraničních věcí.
- Pokud je odesílatel soukromým / vysídleným / vracejícím se občanem, celní poplatky vybírají 10,5% clo a daně z hodnoty nákladů, pojištění a přepravy (CIF)
- Všechny zásilky podléhají kontrole ze strany celních orgánů včetně diplomatických zásilek.

Dovozní cla jsou stanovena na základě sazeb definovaných ve vnějším celním tarifu země s více než 5 000 celními sazbami, přičemž každá celní sazba má vlastní tarif. V současné době je v závislosti na popisu produktu 6 tarifních pásem (0%, 5%, 10%, 15%, 20% a 30%).

Dovozní spotřební daň

Jedná se o daň, která je podle hodnoty uplatňována na dovážené alkoholické výrobky. Sazba je založena na vnějším celním sazebníku se dvěma pásmy (30% a 35%) v závislosti na popisu produktu.

Ropná spotřební daň

Jedná se o daň uplatňovanou na uhlovodíkové palivové výrobky. Ceny jsou založeny na dvoustupňovém systému - jeden pro komerční a druhý pro maloobchod.

Bezcelní dovoz:

- 2 kartony nepřesahující dohromady 500 g (pro osoby starší 16 let a více)
- 2,25 l alkoholu
- 4,5 l lehkých alkoholických nápojů (pivo, alk.nápoje apod.) - pro osoby starší 18 let a více

Zakázaný dovoz:

- Narkotika
- Pornografie
- padělané věci

Omezený dovoz:

- Živá zvířata - je požadované zdravotní osvědčení společně s kompletní a platnou očkováním
- Rostliny, potraviny a osivo - zdravotní osvědčení vyžadováno
- Zbraně a střelivo - povolení, které lze získat od Ministerstva vnitra
- Léky
- Kosmetika - je nejlepší se vyhnout problémům a zeptat se na velvyslanectví Togo (allemagne@diplomatie.gouv.tg), co může být přivezeno
- Fotografické vybavení - pro použití s fotoaparátem je třeba získat povolení k fotografování
- nosiče informací, jako jsou kazety, CD, knihy apod., Mohou být předmětem kontroly s ohledem na urážlivý obsah
- Kopírky a tiskárny s povolením
- Zahraniční měna - všechny částky je třeba deklarovat

6.3 Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

V roce 2013 vytvořila vláda Toga jednotné kontaktní místo pro zakládání nových podniků. Toto středisko, nazvané **Centrum de Formalite des Entreprises**, je místem, kde můžete podat potřebné dokumenty k registraci vašeho podnikání. Běžným typem podnikatelského subjektu v Togu je tožská společnost s ručením omezeným. Podnikatelé, kteří plánují větší investice, mohou založit akciovou společnost. Zahraniční právnické osoby mohou rovněž zřizovat stálé provozovny ve formě pobočky nebo zastupitelského úřadu.

Společnost s ručením omezeným

Tožská společnost s ručením omezeným je firemní struktura, kterou běžně používají podnikatelé při založení malých podniků v Togu. Vyžaduje přinejmenším ředitele a akcionáře, kteří mohou mít jakoukoli státní příslušnost a nemají bydliště v Togu. Akcionář může být také fyzická nebo právnická osoba. Firma vyžaduje minimální základní kapitál ve výši 1800 USD.

Akciová Společnost

Tožská akciová společnost se doporučuje podnikatelům, kteří chtějí investovat v Togu ve větším objemu. Firma musí mít nejméně tři ředitele a jednoho akcionáře, kteří mohou být buď fyzickými nebo právníckými osobami. Vyžaduje minimální základní kapitál ve výši 18 200 USD.

Pobočka

Země umožňuje zahraničním právníckým osobám, které chtějí podnikat v Togu, zřízovat pobočky. Pobočka v Togu není považována za samostatnou právníckou osobu, a její činnost musí být v Togu definována a kontrolována mateřskou společností. Tato pobočka musí jmenovat nejméně jednoho ředitele jakékoli státní příslušnosti, aby zastupoval společnost v Togu

Zastoupení firmy

Zahraničním společností je také povoleno zřízovat stálé provozovny ve formě zastoupení v Togu, ale nesmějí se zabývat komerčními činnostmi. Zastoupení firmy je oprávněno fungovat v Togu pouze po dobu dvouletých období, které jsou obnovitelné. Zastoupení firmy je oprávněno provádět průzkum trhu a propagovat činnosti mateřské společnosti, avšak provádět jiný druh podnikání.

Další informace o registraci podniků v Togu naleznete na níže uvedené webové stránce - www.cfetogo.org

6.4 Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu

Vzhledem k omezené infrastruktuře a nízké vzdělanosti v zemi by největší impakt měla reklama prostřednictvím v rozhlasového vysílání, popř. novin a televize v přímořském regionu.

Marketingový průzkum:

- [Afreak consulting & communication](#)

Konzultační společnost:

- [Healy Consultants](#)

Možnost reklamy v novinách:

- Togo-Presse
- Liberte

Možnost reklamy v TV a v rádiu:

- Television Togolaise
- TV2
- Zephyr FM
- Radio Togolaise

6.5 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Vláda Toga řeší základní existenční problémy obyvatel, ochrana duševního vlastnictví nepatří mezi její priority.

Práva k duševnímu vlastnictví se řídí dohodou z Bangui dne 2. března 1977, revidovanou v únoru 1999 a v říjnu 2002. Tato dohoda byla integrována do tožského právního řádu ve formě zákona n° 2001-013 ze dne 29. listopadu 2001. Země je také členem Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO) a AIPO - africká organizace pro duševní vlastnictví vyplývající z Bangui dohody ze dne 2. března 1977, která se vztahuje na 16 afrických zemí. AIPO je zastoupena v Lomé ve formě Institut national de la propriété industrielle et de la technologie (National Institute for průmyslového vlastnictví a technologie) (INPIT), založeného v rámci ministerstva průmyslu, obchodu. Prodej pirátského duševního vlastnictví je v Togu nezákonný; stíhání údajných pachatelů jsou však poměrně vzácné. Togo občas ukáže vůli a schopnosti, zakročit proti padělaným léčivým přípravkům a dalšímu zboží.

6.6 Trh veřejných zakázek

Postupy zadávání zakázek a outsourcing veřejných služeb uzavřené v členských státech **UEMOA** musí být v souladu se zásadami volného přístupu k zadávání veřejných zakázek, rovného zacházení s kandidáty, vzájemného uznávání, nediskriminace a transparentnosti, a to díky racionálnosti, modernitě a sledovatelnost postupů při zadávání veřejných zakázek a outsourcingu veřejných služeb). Správa veřejných zakázek v rámci limitů stanovených v nařízeních je v kompetenci Národní komise pro zadávání zakázek (**CNM**).

Pozvánky na zadávání nabídek a zadávání zakázek jsou zveřejňovány v národním věstníku Quotidien.

Existují tři způsoby zadávání zakázek:

- jednoznačné zadání zakázky
- výzvy k podávání nabídek (otevřené veřejnosti jako celku nebo omezené na schválené zájemce)
- prostřednictvím vyjednávání

CNM musí být zapojena, pokud veřejné zakázky překročí následující částky:

- 15 milionů CFAF za dodávky a poskytování služeb
- 50 milionů CFAF na budovy a veřejné práce.

CNM se může obrátit na omezený počet společností, jejichž počet činí nejméně pět, pokud je hodnota zakázky mezi 50 a 100 miliony CFAF. Předseda vlády musí schválit zadávání veřejných zakázek přesahující 100 milionů CFAF, zatímco smlouvy o nižších částkách musí být podepsány ministrem financí a ministrem odpovědným za dotčenou službu.

Vnitrostátní podniky, v nichž mají většinu tožští akcionáři, dostanou bonus ve výši 7% celkových bodů stanovených pro technický dokument. Tam, kde se používá především tožská práce, získávají podniky bonus ve výši 7,5% maxima stanoveného pro finanční doklad. Konečně, pokud je státní smlouva udělena zahraničnímu podniku, musí dodavatel uzavřít nejméně 30% hodnoty smlouvy s tožským podnikem. Výrobní družstva pracovníků, togolské malé a střední podniky, seskupení zemědělských výrobců, tuzní řemeslníci a sdružení řemeslníků mají nárok na dodatečné preferenční rozpětí, přičemž ceny jsou rovnocenné nebo nabídky jsou rovnocenné při udělení veřejné zakázky.

Podniky, kterým jsou zakázky uděleny, musí dodržovat platné daňové předpisy Toga, pokud se na ně nevztahuje režim osvobození, který se týká pouze nepřímých daní.

Tento režim osvobození platí pro:

- zadávání zakázek na stavební práce a služby financované zcela nebo zčásti zahraničními půjčkami, které byly poskytnuty státem nebo místními orgány
- smlouva jako celek, pokud je realizace financována zcela nebo zčásti prostřednictvím nevratných dotací nebo grantů
- část smlouvy financované prostřednictvím externích fondů v případě společného financování (interní a externí)

6.7 Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka

Ve vztahu k českým firmám jsme dosud nezaznamenali případ obchodního sporu, který by musel být řešen třetí stranou (soudem). Při řešení obchodních sporů je vždy žádoucí dát přednost mimosoudnímu jednání. V každém případě doporučujeme zakomponovat do kontraktu ustanovení, na základě kterého by **případně arbitrážní řízení** probíhalo **mimo Togo**.

Tožský investiční kodex umožňuje řešení investičních sporů týkajících se cizinců jedním z několika způsobů:

- ustanovení dvoustranných dohod mezi vládou Togu (GOT) a vládou investora;
- rozhodčí postupy dohodnuté mezi zúčastněnými stranami; nebo
- prostřednictvím úřadů Úmluvy o řešení investičních sporů mezi státy a státními příslušníky jiných států

Togo přijalo a implementovalo regionální obchodní zákony prostřednictvím Organizace pro harmonizaci obchodních zákonů v Africe (OHADA). Zatímco jejich prosazování je omezeno slabými právními a soudními systémy, vláda v současné době realizuje projekt modernizace justice s cílem zlepšit transparentnost. Nedostatek transparentnosti a předvídatelnosti soudnictví je vážnou překážkou při prosazování vlastnického a soudního práva a podobné obtíže se týkají i správních postupů.

Jedná se o velmi malou ekonomiku s výrazným zastoupením francouzských firem a vysokou konkurencí levného asijského zboží. Nízká koupěschopnost velké většiny obyvatelstva tlačí dovozní ceny na minimum. Dovozy hledají nejlacinější nákupní možnosti, často na úkor kvality, významnou část dovozů tvoří použité výrobky (textil, obuv, ojeté pneumatiky, dopravní prostředky). Zákazník dává přednost nižší technické úrovni před technickými novinkami, zahraniční firmy se orientují především na své země. Český exportér musí počítat s tím, že dodané stroje budou pracovat v prašném vlhkém prostředí a vysokých teplotách, při značném kolísání elektrického napětí.

Česká firma musí být připravena na nestandardní postupy a jednání partnera. Velmi často se objevují různé podvodné aktivity tožských firem směřující k vylákání zboží či peněz od českých firem nebo fyzických osob (jejich spektrum se neustále rozšiřuje). Opět platí, že firemní finanční informace jsou často nedostupné a jsou často k dispozici nespolehlivě. Institucionální rámec má řadu problémových nedostatků. ZÚ doporučuje účinnou ochranu plateb (např. stoprocentně zajištěná platba předem, neodvolatelný akreditiv, apod.). Je třeba počítat s **praktickou nevymahatelností případných pohledávek**.

6.8 Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba

Místní zvyklosti

Při plánování obchodního jednání je třeba vzít v úvahu nedochvilnost. Při přípravě a plánování doby jednání je zpravidla nutné plánovat určitou rezervu. Jednáním jazykem při obchodních jednáních v Togu je francouzština. Znalost anglického jazyka je obvykle velmi nízká. Oblečení je buďto tradiční nebo evropské (pro jednání je vždy žádoucí oblek s kravatou).

Význam známostí a osobních kontaktů je při uzavírání obchodů zásadní.

Více o kulturních zvyklostech, zásadách při obchodním jednání naleznete: [zde](#)

Státní svátky

- 1. leden
- 13. leden
- 24. leden
- 27. duben
- 1. květen
- 15. srpen
- 24. září
- 1. listopad
- 25. prosinec
- Tabaski
- Id al-Fitr
- narození Proroka
- Velikonoční pondělí
- Nanebevstoupení
- Bílé pondělí

6.9 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)

Vízum je možné obdržet na velvyslanectví Toga v Berlíně. Do Lomé je možné cestovat z Evropy přímo z Paříže linkou Air France, popř. přiletět do nedaleké Accry a dopravit se do Lomé po zemi. Togo je silně malarická oblast. Povinné je očkování proti žluté zimnici. Rovněž doporučujeme očkování proti tyfu, meningitidě a žloutence typu A i B. Cestovatelům důrazně doporučujeme kontaktovat před cestou lékaře a případná zdravotní rizika před cestou konzultovat.

Ambassade du Togo à Berlin, Allemagne

Grabbeallee 43

13156 Berlin – Allemagne

Tel.: (+49) 30 499 089 68 / (+49) 30 484 764 71

Fax: (+49) 30 499 089 67

<https://ambatogoberlin.de/>

E-mail: allemagne@diplomatie.gouv.tg

Ambassador: S.E.M. Komi Bayédzè DAGOH

office hours: Pondělí - Středa - Pátek od 10:00 do 15:00

Vízové poplatky:

- za 30denní vízum: 30 €
- pro vízum na dobu delší než 30 až 90 dnů: 50 EUR
- při žádosti o express vzřízení platí žadatel další 20 €.

Jak dlouho trvá, než získáte vízum:

- Doba zpracování víza je jeden týden
- 3 dny pro expresní vízum.

Více [zde](#)

6.10 Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

Vyhláška č. 96-113 o všeobecných podmínkách pro udělení víz, povolení k pobytu a zvláštních režimů z roku 1996 stanoví zásadu, že cizinci, kteří hledají zaměstnání v Togu, musí získat kromě povolení k pobytu také povolení k zaměstnání. V zákoníku práce z roku 2006 je uvedeno, že zaměstnavatel musí požádat o pracovní povolení a musí získat od nadřízeného příslušného pracovníka potvrzení o pracovní smlouvě. Uvádí podmínky pro certifikaci pracovní smlouvy: odborná způsobilost pracovníka, shoda smlouvy s imperativními pracovními normami a dodržování imigrační legislativy; že osvědčení o pracovní smlouvě platí po dobu dvou let a může být obnoveno jednou.

Zákoník práce zajišťuje rovné zacházení s cizími státními příslušníky. Cizinci, bez ohledu na jejich právní postavení, obecně mají prospěch ze všech povinností a práv pracovněprávních předpisů. Je zde však výjimka ze zásady rovného zacházení s odborovými svazy: zatímco všichni cizinci se mohou připojit k odborové organizaci, pouze ti, "kteří pravidelně pobývají na území státu a požívají občanských práv", mohou plnit správní a výkonné funkce.

6.11 Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

Togo je známo, že má jeden z nejhorších systémů péče o zdraví v západní Africe. Zdroje zdravotní péče, zejména ve vzdálených oblastech, mohou být velmi špatné - většina venkovských klinik nebude schopna poskytnout žádnou lékařskou péči mimo základní nouzovou péči.

Zdravotnické služby poskytuje stát. Většina měst má buď nemocnici nebo lékárnu, ale tyto jsou většinou přeplněné a nedostatečně zásobené. Lékařské zařízení a zásoby jsou omezené. Lékařské služby jsou nákladné a poplatky jsou obecně vyšší u cizinců. Při zdravotních prohlídkách jsou požadovány hotovostní platby. Urgentní zdravotní služby jsou silně omezené včetně záchranné služby.

Vzhledem k velmi omezeným možnostem místního soukromého zdravotního pojištění je nutno před cestou učinit uzavřít dobré cestovní pojištění. V případě vážných zdravotních problémů je třeba odletět do České republiky.

7. Kontakty

Podkapitoly:

- 7.1. Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 7.2. Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)
- 7.3. Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)
- 7.4. Internetové informační zdroje

7.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Embassy of the Czech Republic

Kanda Hilla Limann Highway No. 2, House No. C 260/5, POB 5226, Accra – North

Tel : +233/302 225 540 (302 247 282)

Fax: +233/302 225 337

Mobil: (diplom. služba: +233/247 011 428

e-mail: accra@embassy.mzv.cz

Velvyslanec:

Teritoriální působnost ZÚ: Burkina Faso, Ghana, Guinea-Bissau, Libérie, Pobřeží slonoviny, Sierra Leone, Togo.

Kontakt na honorární konzulát v Togu

Honorární konzulát Lomé

Aflao Gakli 75, Avenue de Pya, 81375, Lomé, Togo

telefon: +228/2251251

fax: +228/2251251

e-Mail úřadu: lome@honorary.mzv.cz

rallterplus@gmail.com

Honorární konzul: Milan Horáček

mobil: +228/90042404

7.2 Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)

MZV ČR: Odbor afrických států (tel. +420 224 18 2630)

MPO ČR

Odbor zahraničně ekonomických politik 2

(oddělení Afriky, Asie a Austrálie)

Tel.: +420 224 852 028

posta@mpo.cz

V Togu nemá zastoupení žádná česká instituce jako je CzechTrade, CzechInvest, apod.

7.3 Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

- Kód země: 228
- Mezinárodní kód: 00
- Policie: 117
- Požární útvar: 118
- Ambulance 8200
- Národní fond sociálního zabezpečení: +228 22 25 96 96
- Národní agentura pro řízení životního prostředí (ANGEL): +228 22 22 02 09
- Národní komora notářů v Togu: +228 22 26 10 52
- Ministerstvo pro veřejnou službu: +228 22 21 48 42

7.4 Internetové informační zdroje

- Republic of Togo - republicoftogo.com
- Chamber of Commerce - ccit.tg
- Togo Tourist Board - togo-tourisme.com
- Gnassingbé Eyadéma International Airport - aeroportdelome.com
- Central Bank of West African States - bceao.int/en
- Togo Registrar - togoregistrar.com
- Benin Electricity Company - cebnet.org
- Directorate General of National Documentation - dgdn-togo.tg
- Ministry of Finance - finances.gouv.tg/fr
- eRegulations Togo - togo.eregulations.org
- Haute Autorité de l'Audiovisuel et de la Communication (HAAC) - haactogo.tg
- Commission nationale des droits de l'homme au Togo - cndh-togo.org
- Autorite De Reglementation Des Secteurs Des Postes - artp.tg
- Direction Nationale du Contrôle des Marchés Publics (DNCP) - zde
- National Employment Agency (ANPE) - anpetogo.org
- Television Togolaise (TVT) - tvt.tg
- Lome Infos - lomeinfos.com
- Togoweb - togoweb.net
- Letogolais - letogolais.com
- Togo FMs - www.togo-fm.com